

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

na rynku kharchovykh produktiv [Managing the Competitiveness of Enterprises in the Market of Food Products]. PUET, Poltava, 225 p. (in Ukr.).

9. Melnyk, L.G., Korintseva, O.I., Starchenko, L.V. (2007). *Marketynhova tsinova polityka* [Marketing pricing policy]. University's book, Sumy, 240 p. (in Ukr.).

10. Nevlad, V.F., Makushok, O.V. (2016). Formation of market relations in the agrarian sphere of the economy of Ukraine. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskooho natsionalnoho universytetu sadivnytstva* [Collection of scientific works of Uman National University of Horticulture], vol. 88 (2), pp. 189-198. Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpmus_2016_88% 282% 29 __24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpmus_2016_88%202%2029__24) (in Ukr.).

11. Nekhaychuk, D.V. (2011). About creation of the wholesale market of agricultural products as a prerequisite for successful implementation of the cluster approach in the agrarian sector of the Autonomous Republic of Crimea. *Ekonomika kharchovoi promyslovosti* [Economy of the food industry], №4 (12). Available at: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ekhp/2011_4/zmist.html (in Ukr.).

12. Pastushenko, A.I. (2016). Formation of pricing policy at agricultural enterprises. *Molodyi vchenyi* [Young Scientist], no. 12.1 (40), pp. 922-925 (in Ukr.).

13. Trubey, O. (2009). Transformational processes in trade mediation on the consumer market of Ukraine. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu* [Bulletin of the Kiev National University of Trade and Economics], vol. 3, pp. 40-49. Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ Vknteu_ 2009_3_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2009_3_7) (in Ukr.).

14. Shkvyrya, N.O. (2014). Peculiarities of Pricing in the Market of Agricultural Products. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnogo ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky)* [Collection of scientific works of the Tavria State Agrotechnological University (economic sciences)], vol. 1, pp. 272-275. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2014_1_54 (in Ukr.).

УДК 302:630.64(477)

І.А. Маркіна, д.е.н., професор,
М.І. Сьомич, к.держ. упр., доцент,
М.О. Стеценко,

Полтавська державна аграрна академія,
м. Полтава

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Анотація

У статті розглянуто основні передумови необхідності концептуальної зміни пріоритетів державного управління екологічною безпекою в аграрній сфері. Визначено основні загрози знищення полезахисних лісових насаджень, серед яких: тривала відсутність господаря, правова колізія їх захисту, порушення підбору породного складу насаджень та агротехніки їх вирощування, щорічне зменшення площі полезахисних лісосмуг, вирубки та винищення лісосмуг, безконтрольність та нераціональне їх використання, відсутність догляду, відсутність

достовірних відомостей про їхній реальний стан. Запропоновані напрями державного управління екологічною безпекою в аграрній сфері через окультурення захисних лісових насаджень, що передбачає: проведення тендерів на роботи з реконструкції та відновлення полежахисних лісосмуг серед спеціалізованих підприємств, закріплення лісів запасу за суб'єктами господарювання, проведення міжнародної лісової сертифікації, розподіл лісової смуги на таксаційні виділи, проведення щорічних екологічних акцій лісогосподарського спрямування тощо.

Ключові слова: аграрна сфера, державне управління, екологічна безпека, лісові насадження, окультурення, полежахисна лісосмуга, сільськогосподарські угіддя, таксаційний виділ.

И.А. Маркина, д.э.н., профессор,
Н.И. Сёмиц, к. держ. упр., доцент,
М.О. Стеценко,

Полтавская государственная аграрная академия,
г. Полтава

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ГОСУДАРСТВЕННОМУ УПРАВЛЕНИЮ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТЬЮ В АГРАРНОЙ СФЕРЕ

Аннотация

В статье рассмотрены основные предпосылки необходимости концептуального изменения приоритетов государственного управления экологической безопасностью в аграрной сфере. Определены основные угрозы уничтожения полежахисных лесных насаждений, среди которых: длительное отсутствие хозяина, правовая коллизия их защиты, нарушение подбора породного состава насаждений и агротехники их выращивания, ежегодное уменьшение площади полежахисных лесополос, вырубка и уничтожение лесополос, бесконтрольность и нерациональное их использование, отсутствие ухода, отсутствие достоверных сведений об их реальном состоянии. Предложены направления государственного управления экологической безопасностью в аграрной сфере через окультуривание защитных лесных насаждений, которое предусматривает: проведение тендеров на работы по реконструкции и восстановлению полежахисных лесополос среди специализированных предприятий, закрепление лесов запаса за субъектами хозяйствования, проведение международной лесной сертификации, распределение лесной полосы на таксационные выделы, проведение ежегодных экологических акций лесохозяйственного направления и тому подобное.

Ключевые слова: аграрная сфера, государственное управление, экологическая безопасность, лесные насаждения, окультуривание, полежахисная лесополоса, сельскохозяйственные угодья, таксационный выдел.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку сфери екологічної безпеки лісокористування в Україні та її окремих регіонах потребує концептуальної зміни пріоритетів державного управління природоохоронною діяльністю, зокрема експлуатаційного напрямку використання лісових ресурсів та діяльності з охорони, захисту та відтворення лісоресурсного потенціалу.

В умовах ринкової нестабільності користувачі лісових ресурсів повинні переглянути застарілі підходи до розробки та реалізації заходів відносно їх захисту та збільшити обсяги залучення інвестицій у розбудову сучасних інфраструктурних об'єктів різного функціонального призначення, що дозволить успішно завершити трансформаційні процеси, які відбуваються у лісоресурсній сфері. Винятково важливим чинником у цьому аспекті є ментальне ставлення суспільства загалом, окремих суспільних груп, окремих осіб до того чи іншого об'єкта лісового комплексу.

За умов необхідності формування ефективної системи забезпечення екологічної безпеки аграрної сфери однією з основних проблем є порушення полезахисного лісорозведення. Його основа – полезахисні лісові смуги, що є запорукою отримання сталих врожаїв сільськогосподарської продукції і забезпечують захист орних земель.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню проблем державного управління екологічною безпекою в аграрній сфері, зокрема аспектам захисного лісорозведення суттєву увагу приділили вітчизняні та зарубіжні науковці. Зокрема, А. Баштовий, В. Борейко, Г. Гелетуха, Г. Гладун, А. Годованюк, О. Голуб, Т. Железна, О. Листопад, М. Лохматов, С. Приходько, М. Трофименко, В. Юхновський та інші.

Виходячи з вищезазначеного, ще однією очевидною проблемою сучасного лісорозведення є необхідність гармонізації суспільних, загальнодержавних та приватних інтересів в сфері лісокористування та окультурення лісових територій.

Формулювання цілей статті й аргументування актуальності поставленого завдання. Метою статті є формування новітньої ідеології державного управління екологічною безпекою в аграрній сфері, зокрема концепції окультурення лісних насаджень на засадах гармонізації суспільних, загальнодержавних та приватних інтересів лісокористування як сучасного підходу до управління природоохоронної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Основне завдання захисних лісових насаджень полягає в забезпеченні захисту сільськогосподарських земель від руйнування, підвищення їх родючості, отримання більш високих врожаїв польових культур, підвищення продуктивності луків і пасовищ, збільшення продуктивності тваринництва. Водночас, агролісомеліоративні насадження виконують важливу соціальну роль, облагороджуючи місцевість, перетворюючи відкриті степові ландшафти в лісоаграрні зони рекреаційного, історико-культурного призначення, покращуючи умови праці і відпочинку сільського населення.

У комплексі ефективних заходів для забезпечення сталого аграрного виробництва, досягнення екологічної та продовольчої безпеки одне з провідних місць належить захисному лісорозведенню. Збільшення території з лісовими насадженнями виступає одним із головних напрямів захисту сільськогосподарських земель від ерозійних процесів, розширеного відтворення і підвищення продуктивності лісових насаджень. Відтак, за попередніми підрахунками, для адаптивно-ландшафтного облаштування сільськогосподарських територій України необхідно мати близько 16 млн. га захисних лісових насаджень, в тому числі полезахисних лісових смуг – 1,2 млн. га, протиерозійних – 1,4 млн. га, що дозволить нормалізувати та стабілізувати екологічну ситуацію внаслідок формування агроландшафтів з високим ступенем саморегуляції, оптимізації вологості, тепло- та газообміну території.

Згідно з Земельним кодексом України [1], полезахисні лісові смуги виключені зі складу земель лісового фонду, віднесені до несільськогосподарських угідь земель сільськогосподарського призначення та належать до земель запасу і резерву сільських, селищних рад. Відповідно до законодавства полезахисні лісосмуги, як землі запасу, вважаються комунальною власністю [2]. Тому, можна стверджувати про наявність номінального комунального власника, проте фактично діяльність господарських структур, які б здійснювали належний догляд за зазначеними територіями, не передбачено, що формує нову критичну проблему державного масштабу.

Протягом 2000-2017 рр. захисне лісорозведення на території нашої країни перебуває у вкрай незадовільному стані. Одна з головних причин – зміна форм власності на землю, її розпаювання, утворення нових агропромислових об'єднань тощо. Негативний вплив також здійснюється шляхом порушення рекомендацій з підбору породного складу насаджень та агротехніки їх вирощування. Ускладнює ситуацію відсутність вичерпної інформації відносно видів та обсягів робіт з виправлення існуючих деревостанів, підвищення їх ефективності.

Аналіз аналітичних записок Біоенергетичної асоціації України надав змогу констатувати щорічне зменшення площі полезахисних лісосмуг в Україні (рис. 1). За останні 6 років створено таку кількість полезахисних лісових смуг, як всього за один рік у 1980-ті роки. Таке катастрофічне зменшення посадки безпосередньо впливає на кількість полезахисних лісосмуг, які передані в експлуатацію, – їх чисельність зменшилася на 90% порівняно з 1990 роком [8; 9].

**ЕКОНОМІКА
ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ**

Наявність полезахисної лісистості істотно впливає на вагомість агролісомеліоративної надбавки врожаю. При обстеженні степових господарств із лісистістю менше 1,4% (до ріллі) врожай зернових становив 40,5 ц/га, 2,0-41,9; 2,9-42,8, а більше 4,0% – 54,3 ц/га.

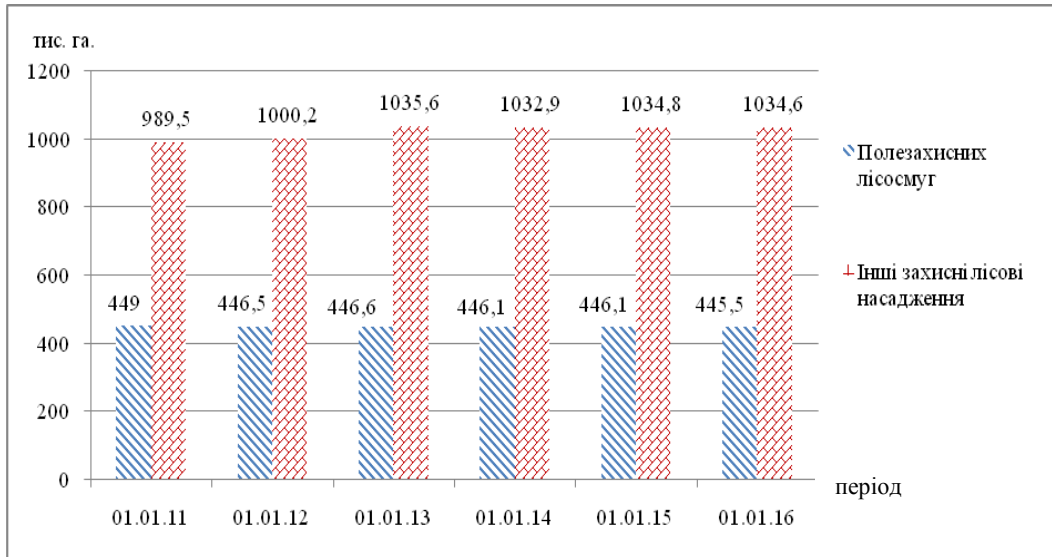

Рис. 1. Динаміка зміни площі полезахисних лісосмуг в Україні за 2011-2016 рр., тис. га.*

*Джерело: узагальнено на основі [8; 9].

Таким чином, приріст врожаю зі збільшенням полезахисної лісистості на 1% становить близько 5,3 ц/га. Водночас, при середньозваженій висоті смуг в Україні 8-10 м лісомеліорована ними площа становить 18,5-23,0 га. Урожай від захисної дії смуг площею 441,9 тис. га еквівалентний врожаю із 1 млн. га полів, які не захищені рослинністю. Отже, за даними дослідників, врожай у системах лісових смуг підвищується: зернових культур – на 12-19%; технічних культур – на 20-33%; кормових культур – на 22-36% [8].

Законодавчо полезахисні лісові насадження залишаються нічийними, оскільки не відносяться на баланс жодної організації. Внаслідок земельної реформи паї стали приватною власністю селян, а полезахисні лісосмуги, які фактично розміщені на них, належать державі. Правова колізія полягає і в тому, що полезахисні лісонасадження потенційно є землями сільськогосподарського призначення, але не сільськогосподарськими угіддями.

Значної еколого-економічної шкоди завдають вирубки та винищення лісосмуг, безконтрольність та нераціональне їх використання.

Відсутність доглядача за полезахисними смугами, їх охорона, контроль за відтворенням призводить до неможливості виконання насадженнями своїх захисних функцій. Внаслідок самовільних вирубів насаджень у полезахисних лісосмугах розвиваються процеси ущільнення ґрунтів, поява чагарникової рослинності.

Черговою проблемою є перетворення захисних лісосмуг на місця для пасовища, звалищ сміття, пожеж під час випалювання стерні тощо. Відсутність лісівничого догляду призводить до втрати лісосмугами властивостей водорегулювання та захисту від вітрів.

Інша проблема полезахисних лісосмуг – відсутність необхідної інформації про їхній реальний стан, через що комплексні показники динаміки полезахисних смуг, їхній екологічний стан можливо отримати лише при проведенні інвентаризації лісових насаджень, які не відносяться до земель лісового фонду. Вищезазначене вимагає перегляду законодавчого та нормативно-правового регулювання лісових насаджень, що дозволить створити правовий фундамент для розвитку аграрних лісів, зокрема полезахисних лісосмуг.

Полезахисні лісосмуги, які не підлягають паюванню, переважно вважаються землями запасу, резервного фонду та загального користування на балансі селищних рад, які не мають ні коштів, ні засобів, ні бажання доглядати за ними.

Багаторічне байдуже ставлення з боку держави до полезахисних лісосмуг призвело до того, що молодого землегосподаря необхідно переконати у доцільності та корисності лісових насаджень, виробити та прийняти нову концепцію окультурення лісових насаджень.

Органами державної влади розроблені окремі напрями та програми окультурення захисних лісових насаджень, зокрема:

- підготовка пропозицій щодо внесення змін і доповнень до законодавчих та інших нормативно-правових актів у частині відтворення, використання та утримання захисних лісових насаджень лінійного типу (2015-2018);
- розроблення системи державного стимулювання відтворення захисних лісових насаджень (2016-2017);
- забезпечення проведення інвентаризації земель, зайнятих захисними лісовими насадженнями (2015-2017);
- забезпечення лісовпорядкування захисних лісових насаджень (2017-2020);
- впровадження системи моніторингу захисних лісових насаджень як складової моніторингу лісів (2016-2025);

*ЕКОНОМІКА
ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ*

– встановлення нормативів створення захисних лісових насаджень з урахуванням типів ґрунтів та природних зон (2015-2018) [8].

Окрім зазначених заходів, доцільно передбачити зміну власне підходу державного управління відносно концепції екологічної безпеки та екологізації лісових насаджень, що полягатиме у наступному:

1. Право на проведення робіт з реконструкції та відновлення полезахисних лісосмуг повинно надаватися спеціалізованим підприємствам на конкурсній основі (тендери). Такі підприємства мають бути оснащені власною/або орендованою технікою для рубки дерев з переробкою крон та коріння, а також мати в своєму розпорядженні сучасне обладнання для виробництва деревного палива (тріски). Право на проведення тендеру має надаватися місцевим органам влади на рівні не нижче обласних державних адміністрацій. Завдяки цьому можна буде уникнути суперечок між районами при практичній реалізації запланованих заходів у певній області.

2. Закріплення лісів запасу за суб'єктами господарювання шляхом надання земельних лісових ділянок у постійне користування державним лісгосподарським підприємствам для ведення лісового господарства та пов'язаних з ним послуг та земельних ділянок, зайнятих полезахисними лісовими смугами у власність та користування суб'єктам господарювання аграрного сектору для ведення товарного сільськогосподарського виробництва.

3. Проведення у сільське господарство принципів сумісного вирощування дерев або чагарників на орних землях чи пасовищах, що отримало назву лісове землеробство. При цьому деревні породи потрібно рівномірно розподілити на площі, зайнятій під ріллею чи пасовищем (сінокосом), що створює умови для застосування техніки при догляді за ґрунтом та під час проведення господарських заходів з вирощування лісу. В основі підбору деревних і чагарникових порід повинен бути екологічний принцип. Він вирішується в рамках агролісомеліоративного районування залежно від конкретних ґрунтово-гідрологічних умов.

4. Проведення міжнародної лісової сертифікації, з метою оцінки відповідності системи ведення лісового господарства встановленим міжнародним вимогам щодо управління лісами на засадах сталого розвитку. Розширення мережі шкільних лісництв та регіональних еколого-просвітницьких центрів. Проведення щорічних екологічних акцій лісгосподарського спрямування.

5. Розподіл на таксаційні виділи кожної відокремленої лісової смуги.

Підставами для поділу насаджень на таксаційні виділи повинні стати відмінності: у віці – на один клас і більше, щодо участі в складі головної породи першого ярусу – більш ніж 20%, в примиканні пологу – більш ніж на 20% (без урахування чагарників), їх конструкція, породний склад або схема змішування, походження, вік, захисна висота.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, окультурення захисних лісових насаджень дійсно потребує формування сучасного підходу до державного управління екологічною безпекою аграрної сфери в зазначеному аспекті, що повинно базуватися, окрім розроблених органами державної влади програм розвитку, на концепції нової ідеології, яка передбачатиме: проведення тендерів на роботи з реконструкції та відновлення полежахисних лісосмуг серед спеціалізованих підприємств; закріплення лісів запасу за суб'єктами господарювання; проведення міжнародної лісової сертифікації; розподіл лісової смуги на таксаційні виділи; проведення щорічних екологічних акцій лісогосподарського спрямування; розширення мережі шкільних лісництв та регіональних еколого-просвітницьких центрів тощо.

Розв'язання проблеми полежахисних лісових насаджень потребує не тільки злагодженої взаємодії та співпраці фахівців різних галузей і рівнів управління, об'єднання державних органів влади, приватного сектору та участі суспільства, визначення та застосування новітніх технологічних норм та методів, а перш за все, перебудови самої концепції ставлення до лісового потенціалу країни, формування новітньої ідеології окультурення лісових насаджень, про що йтиме мова в подальших наукових дослідженнях авторів.

Список використаних джерел:

1. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3 – 4. – Ст. 27.
2. Про землеустрій : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №36. – ст. 282.
3. Борейко В. Две идеологии отношения к лесу [Електронний ресурс] / В. Борейко // Київський еколого-культурний центр. – 2016. – Режим доступу: <http://ecoethics.ru/dve-ideologii-otnosheniya-k-lesu/>
4. Гладун Г. Б. Значення захисних лісових насаджень для забезпечення сталого розвитку агроландшафтів / Г. Б. Гладун // Науковий вісник «Лісова політика у контексті екологізації економіки». – 2005. – Вип.15.7. – С. 113-118.
5. Гладун Г. Б. Захисні лісові насадження: проектування, вирощування, впорядкування / Гладун Г. Б., Трофименко М. Є., Лохматов М. А.; за ред. Г. Б. Гладуна. – Харків: Нове слово, 2005. – 390 с.
6. Годованюк А. Й. Полежахисні лісосмуги вже більш як двадцять років самі потребують

захисту. Правові аспекти проблеми / А. Й. Годованюк // Актуальні проблеми політики. – 2013. – Вип. 49. – С. 228-237.

7. Голуб О. А. Напрями підвищення ефективності управління лісокористуванням [Електронний ресурс] / О. А. Голуб. – Режим доступу: <http://economics-of-nature.net/uploads/arhiv/2013/Golub.pdf>.

8. Железна Т. А. Аналіз додаткових джерел деревного палива в Україні [Електронний ресурс] / Т. А. Железна, А. І. Баштовий, Г. Г. Гелетуха // Аналітична записка БАУ №15. – Режим доступу: <http://www.uabio.org/activity/uabio-analytics>

9. Листопад О. Рятуйте лісосмуги! [Електронний ресурс] / О. Листопад // Український лісовий портал. – Режим доступу: <https://www.lisportal.org.ua/11359/>

10. Приходько С. А. Ефективність функціонування лісосмуг як екологічних коридорів екомережі / С. А. Приходько, О. В. Чиркова // Промышленная ботаника. – 2009. – Вип. 9. – С. 25-31.

11. Юхновський В. Ю. Лісоаграрні ландшафти рівнинної України: оптимізація, нормативи, екологічні аспекти / В. Ю. Юхновський. – К.: Ін-т аграрної економіки, 2005. – 273 с.

Iryna Markina, Doctor of Economics, Professor,
Mykola Somych, Candidate of Law Sciences, Associate Professor,
Maksym Stetsenko,
Poltava State Agrarian Academy, Poltava

MODERN APPROACHES TO PUBLIC ADMINISTRATION OF ENVIRONMENTAL SAFETY IN AGRARIAN SPHERE

Summary

The article considers the main prerequisites for conceptual change in the priorities of public administration of environmental safety in the agrarian sector. The main threats of destruction of field protection forests were defined and among them are: long absence of the owner, legal conflict of their protection, violation of the selection of species composition of plantations and farming techniques for their cultivation, annual reduction of the area of forest protection strips, cutting and destroying forest bands, uncontrolled and inefficient use, lack of forestry care, lack of reliable information about their actual state. The directions of public administration of environmental safety in the agrarian sphere through the acculturation of protective forest plantations are offered. They are provided for the tendering for reconstruction and restoration of field-protective forest bands among specialized enterprises, forcing forests to be stocked by economic entities, conducting international forest certification, distribution of forest strips for taxing segments, conducting annual ecological actions of forestry direction and so on.

Keywords: agrarian sphere, public administration, ecological safety, forest plantations, cultivation, field protection, forest bands, agricultural land, tax exemption

References:

1. *Land Codex of Ukraine* (2001). Information from the Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv (in Ukr.).
2. *About the land system*, Law of Ukraine (2003). Information from the Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv (in Ukr.).
3. Boreyko, V. (2016). Two ideologies of relation to the forest. *Kyiv Ecological and Cultural Center*. Available at: <http://ecoethics.ru/dve-ideologii-otnosheniya-k-lesu/> (Accessed 4 November 2017) (in Russ.).

4. Hladun, H.B. (2005). The value of protective forest plantations to ensure the sustainable development of agro-landscapes. *Naukovyy visnyk «Lisova polityka u konteksti ekolohizatsiyi ekonomiky» [Scientific Bulletin "Forest Policy in the Context of Ecologization of the Economy"]*, vol. 15, pp. 113-118 (in Ukr.).
5. Hladun, H.B., Trofymenko, M.Ye., Lokhmatov, M.A. (2005). *Zakhysni lisovi nasadzhenyia: proektuvannya, vyroshchuvannya, vporyadkuvannya* [Protected forest plantations: design, cultivation, ordering]. Nove slovo, Kharkiv, 390 p. (in Ukr.).
6. Hodovanyuk, A.Y. (2013). Protected forest bands have been in need of protection for more than twenty years. *Aktual'ni problemy polityky [Actual problems of politics]*, vol. 49, pp. 228-237 (in Ukr.).
7. Holub, O.A. (2013). Areas of increasing the efficiency of forest management. Available at: <http://economics-of-nature.net/uploads/arhiv/2013/Golub.pdf> (Accessed 11 November 2017) (in Ukr.).
8. Zhelyezna, T.A., Bashtovyy, A.I., Heletukha, H.H. (2016). Analysis of additional sources of wood fuel in Ukraine. *Analitychna zapyska BAU №15 [Analytical note BAU №15]*. Available at: <http://www.uabio.org/activity/uabio-analytics> (Accessed 31 October 2017) (in Ukr.).
9. Lystopad, O. (2011). Save the forest bands! *Ukrayins'kyi lisovyy portal [Ukrainian Forest Portal]*. Available at: <https://www.lisportal.org.ua/11359/> (Accessed 31 October 2017) (in Ukr.).
10. Prykhod'ko, S.A., Chyrkova, O.V. (2009). Efficiency of functioning of forest bands as ecological corridors of the ecological network. *Promyishlennaya botanika [Industrial botany]*, vol. 9, pp. 25-31 (in Ukr.).
11. Yukhnovs'kyi, V.Yu. (2005). *Lisoahrarni landshafty rivnyynnoi Ukrainy: optymizatsiya, normatyvy, ekolohichni aspekty* [Forest-agrarian landscapes of plain Ukraine: optimization, norms, ecological aspects]. In-t ahrarnoi ekonomiky, Kyiv, 273 p. (in Ukr.).

УДК: 339.3

**Л.Г. Столяр, к.е.н.,
С.С. Бучик,**

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

АВТОМОБІЛЬНИЙ РИНОК УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Анотація

У статті узагальнено дослідження науковців та фахівців і здійснено аналіз стану автомобільного ринку України, зроблено спробу визначити основні фактори впливу на розвиток автомобільного ринку, окреслити його перспективи в найближчому майбутньому. Також в статті окреслено основні шляхи розв'язання існуючих проблем на ринку автомобілів у контексті активізації міжнародного торговельного співробітництва України з провідними країнами та міжнародними організаціями світу, зокрема в процесі реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Автором наголошено на необхідності активізації зусиль держави в напрямку стимулювання розвитку автомобільного ринку